

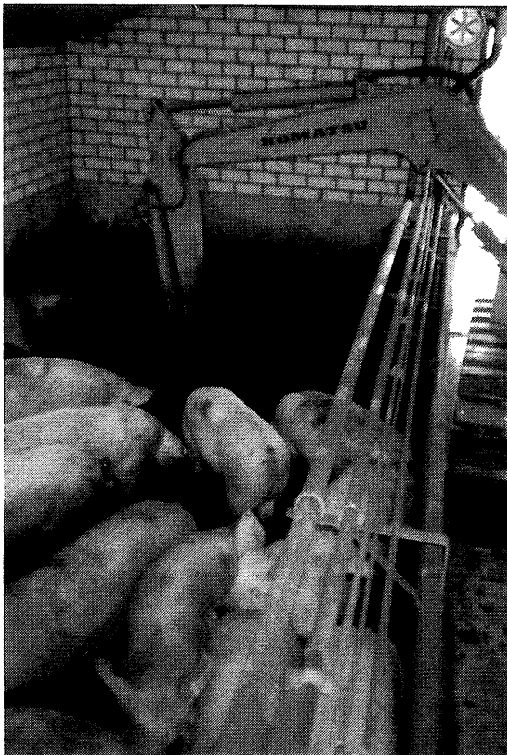
Diepstrooiselstal biedt nog geen perspectief

Harry Reyink, varkenshouder/deelnemer PROPRO

In 1991 is op mijn bedrijf, in het kader van **PROPRO (PRaktijk Onderzoek PROject)** een Finnfeeds diepstrooiselstal gebouwd voor **216** vleesvarkens. Op basis van mijn ervaringen gedurende vijf mestronden kan ik concluderen dat een diepstrooiselstal op dit moment nog geen perspectief biedt, omdat de kosten te hoog zijn, terwijl er geen extra inkomsten tegenover staan. Tevens verslechteren de technische resultaten en voldoet het systeem niet aan de milieutechnisch verwachtingen.

De stal en het onderzoek

De diepstrooiselstal bestaat uit twee afdelingen met ieder zes hokken. Per hok worden er 18 vleesvarkens gehuisvest op 18m². Verder is er gekozen voor een breed werkpad van circa twee meter, opdat het werkpad toegankelijk zou zijn voor een minikraan om vandaar uit het strooisel om te zetten. Om een goede beheersing te krijgen van temperatuur en luchtvochtigheid is gekozen voor een computergestuurde mechanische ventilatie. Ook kan dan de ammoniakemissie goed gemeten worden. Tevens is de

stal voorzien van verwarming. De varkens krijgen het voer toegediend door middel van een vol automatische droogvoerinstallatie in twee brijbakken per hok.

Er is door Hendrix' voeders en het Proefstation voor de Varkenshouderij een intensief onderzoeksprogramma uitgevoerd. Hierbij zijn de volgende aspecten onderzocht: de technische resultaten, de slachterijgegevens, de gezondheidsgegevens, de milieugegevens en er zijn metingen verricht naar de arbeidsbehoefte en de arbeidsomstandigheden. De DLO-stalmeetploeg heeft gedurende de tweede mestronde de ammoniakemissie en de emissie van andere N-verbindingen gemeten.

Na vijf ronden

Na vijf ronden gedraaid te hebben met diepstrooisel heb ik besloten om de stal om te bouwen tot een conventionele stal. Ik vind dat het diepstrooiselsysteem op dit moment voor mijn bedrijf nog geen perspectief biedt en wel om de volgende redenen:

- de technische resultaten vielen tegen, met name de groei, het percentage type A en AA en een hoge uitval in verband met longproblemen;
- het diepstrooiselsysteem is een vrij arbeidsintensief systeem. Aan de hand van een tijdstudie op mijn bedrijf is vastgesteld dat mijn diepstrooiselstal circa 75% meer arbeid vraagt dan een conventionele stal;
- bij het wekelijks omzetten van het strooisel komt een aantal gassen vrij. Zelf had ik na het omzetten veel last van hoofdpijn, waardoor ik aanneem dat de gassen schadelijk zijn

- voor de gezondheid. Met name het omzetten van het bed tijdens de derde mestronde, heb ik als erg zwaar ervaren;
- bovendien zijn er extra kosten gemoeid met de aankoop van zaagsel (om de drie ronden moet het gehele bed worden vervangen) en het composteringsadditief. Daarbij komt nog dat ik de uiteindelijke mest moeilijk kon afzetten en er geen extra inkomsten tegenover de extra kosten staan;
 - uit metingen is gebleken dat de ammoniakuitstoot met gemiddeld 50% kan worden gereduceerd. De DLO-stalmeetploeg heeft in mijn stal een reductie van 23% gemeten. Echter, de DLO-stalmeetploeg heeft ook stikstofoxyde en lachgas in de stallucht gevonden. Hierdoor is in mijn diepstrooiselstal een hogere totale N-uitstoot gemeten dan bij een conventionele stal;
 - de beheersing van het strooiselbed is geen eenvoudige klus.

Deze varkenshouder is door de PROPRO-onderzoekster, Annie van de Sande-Schellekens, van het Proefstation voor de Varkenshouderij gevraagd om zijn ervaringen met het diepstrooiselsysteem in een artikel weer te geven.

De bevindingen van het onderzoek op dit bedrijf, uitgevoerd door Hendrix' voeders en het Proefstation voor de Varkenshouderij, kunt u nalezen in het rapport "Ervaringen met diepstrooisel op een varkensbedrijf in PROPRO", rapportnummer P 1.102. ■